

Sygn. akt I Cz 112/13

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Teresa Zawistowska/spr./

Sędziowie: SO Ewa Pietraszewska

SO Krzysztof Nowaczyński

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku C. B.

z udziałem (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W., (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej w (...) Spółki Akcyjnej we W.

o wykreślenie ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji w księdze wieczystej Nr (...)

na skutek zażalenia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu D. S.

od postanowienia Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 07 stycznia 2013 r.,(...)Dz. Kw.(...)

postanawia :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt I Cz 112/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 7 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy odrzucił skargę na wpis referendarza sądowego. W uzasadnieniu wskazano, że w dniu 11 maja 2012r. referendarz sądowy wykreślił z księgi wieczystej (...)ostrzeżenie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości w sprawie Km (...)wpisane przyłączenie się kolejnego wierzyciela do toczącej się egzekucji z nieruchomości zgodnie z wnioskiem Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...)w sprawie Km (...)i przyłączenie się kolejnego wierzyciela ze sprawy Km (...). Skargę na powyższy wpis wniósł Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w (...) D. S.. Sąd pierwszej instancji wskazał, że skarga przysługuje na orzeczenie referendarza, przy czym uprawnienie do wniesienia skargi przysługuje każdemu z uczestników postępowania wieczystoksięgowego. Komornik składając wniosek o wpis stosownego ostrzeżenia działa w imieniu i na rzecz wierzyciela, z którego wniosku prowadzi egzekucję z nieruchomości, a nie staje się przez złożenie takiego wniosku wnioskodawcą. Komornik nie mieści się także w kręgu uczestników wskazanych w treści przepisu art. 626¹ § 2 k.p.c. Stąd też komornikowi nie przysługuje skarga od orzeczenia referendarza sądowego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2001 r. w sprawie III CZP 48/00, opublikowana w OSNC 2001/5/70). Mając więc na uwadze, że skarga została wniesiona przez

osobę nieuprawnioną, Sąd Rejonowy wskazał, że na podstawie art. 370 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. per analogiam, podlegała ona odrzuceniu.

W zażaleniu Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w(...)D. S. złożył wniosek o uchylenie powyższego postanowienia. Motywując swe stanowisko skarżący wskazał, że jest on „wierzycielem” w toczących się postępowaniach egzekucyjnych w części należnych mu z tego tytułu kosztów egzekucyjnych (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 26.10.2012 roku, sygn. akt I Cz (...)), ma więc interes prawny w przywróceniu stanu poprzedniego poprzez uchylenie błędu popełnionego przez Sąd Rejonowy w Elblągu, to jest przywrócenie ujawnienia wpisów przyłączenia się wierzycieli do toczącej się egzekucji z nieruchomości, mających skutek wszczęcia egzekucji z nieruchomości. Błędne działanie sądu wieczystoksięgowego umożliwiło dłużnikowi zbycie nieruchomości, która do chwili obecnej nie przestała być przedmiotem egzekucji, a uniemożliwiło komornikowi zabezpieczenie jego interesu prawnego, chociażby poprzez wystąpienie z wnioskiem o ustanowienie hipoteki na przedmiotowej nieruchomości. Również z treści przepisów art. 979 k.p.c. jak też art. 981 k.p.c. jednoznacznie wynika, że w ramach, będącego przedmiotem egzekucji świadczenia, mieści się nie tylko należne wierzycielowi roszenie, ale również należne komornikowi koszty egzekucyjne. Zakończenie postępowania egzekucyjnego możliwe jest tylko i wyłącznie wówczas, gdy obydwie składowe należności egzekwowanego świadczenia tj. roszenie wierzyciela i koszty egzekucyjne, zostaną zaspokojone. Tak więc i z treści tych przepisów wynika, że komornik w części należnych mu kosztów egzekucyjnych jest „wierzycielem”, a w konsekwencji ma interes prawny w podejmowaniu działań umożliwiających ich wyegzekwowanie. Zdaniem skarżącego przywołana przez Sąd Rejonowy w Elblągu, w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12.01.2001 roku, sygn. akt III CZP 48/00 jest chybiona, gdyż kwestionuje prawo komornika do zażalenia orzeczeń sądu, ale tylko i wyłącznie komornika jako podmiotu składającego wnioski w imieniu i na rzecz wierzyciela natomiast nie rozpatruje tutaj pozycji komornika jako „wierzyciela” z tytułu należnych mu kosztów egzekucyjnych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie Komornika podlegało oddaleniu. Trafnie Sąd Rejonowy uznał, że Komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym w Elblągu D. S. nie był legitymowany do zaskarżenia skargą wpisu dokonanego w dniu 11 maja 2012 r. przez referendarza sądowego, a skutkiem braku legitymacji do zaskarżenia tego wpisu była niedopuszczalność wniesionej przez niego skargi, która podlegała odrzuceniu.

Wbrew stanowisku skarżącego, argumenty przedstawione przez Sąd Rejonowy z powołaniem się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2001 r. (Lex 44994), są trafne, albowiem podzielić należy stanowisko Sądu Rejonowego, że Komornik w następstwie złożenia w dniu 2 września 2010 r. wniosku o wpis przyłączenia się dalszych wierzycieli do egzekucji z nieruchomości, nie stał się uczestnikiem postępowania wieczystoksięgowego. Przesyłając wniosek o dokonanie wpisu komornik działał jako mandatariusz wierzyciela, w interesie i na rzecz wierzyciela.

Oczywistym jest, że przepis art. 924 i nast. k.p.c. przyznający komornikowi wyjątkową możliwość złożenia wniosku, przewidzianą w art. 38 ust. 3 u.k.w.h., to musi być wykładany ściśle, a więc z tym ograniczeniem, że mimo uprawnienia do złożenia wniosku, komornik nie staje się uczestnikiem postępowania przed sądem wieczystoksięgowym. Tym samym nie jego, lecz wierzyciela obciążają ewentualne obowiązki związane z udziałem w tym postępowaniu (jak np. usunięcie ewentualnych przeszkód do dokonania wpisu), a także wierzycielowi przysługują uprawnienia, m.in. do zaskarżenia wydanych orzeczeń.

Prawo zaskarżenia orzeczenia sądu zostało przyznane komornikowi na wyjątkowych zasadach w przepisie art. 770 zdanie czwarte k.p.c. To niewątpliwie szczególne uprawnienie, przyznane ze względu na przedmiot rozstrzygnięcia, jakim jest ustalenie kosztów egzekucji, nie może być w drodze wykładni rozszerzane na inne sytuacje, w których komornik działa za i na rzecz innych osób, a zatem nie ma jakiegokolwiek własnego interesu prawnego.

Ma rację skarżący, że w zakresie kosztów egzekucyjnych ustalonych w postępowaniu egzekucyjnym, w którym te koszty nie zostały zaspokojone, jest on wierzycielem, a nie organem egzekwującym. Sam fakt, że komornik jest wierzycielem, co do kosztów egzekucyjnych objętych postanowieniem z dnia 13 lipca 2012 r. o ustaleniu kosztów

niezbędnych do celowego przeprowadzenia egzekucji w sprawie Km 1158/10, nie stanowi podstawy do korzystania z uprawnień wierzyciela, na którego rzecz prowadzona była egzekucja w tej sprawie. Oczywistym jest, że Komornik nie miał statusu wierzyciela w chwili wszczęcia tych postępowań egzekucyjnych, a status ten uzyskał dopiero z chwilą uprawomocnienia się postanowienia z dnia 13.07.2012 r. w zakresie kosztów egzekucyjnych, a nastąpiło to w dniu 23 listopada 2012 r., kiedy Sąd Okręgowy w Elblągu w sprawie I Cz (...), na skutek zażalenia Komornika od postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z dnia 14 września 2012 r. zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił skargę dłużnika na czynność Komornika - postanowienie z dnia 13.07.2012 r. W tej dopiero dacie komornik mógł złożyć wniosek o wpis przyłączenia się do egzekucji, gdyby nie doszło do wykreślenia ostrzeżenia o wszczęciu egzekucji na wniosek dłużnika, który legitymował się prawomocnym postanowieniem z dnia 28 października 2010 r. o zakończeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...). Uszło wówczas uwadze Sądu, że podstawą wykreślenia wpisów o przyłączeniu się innych wierzycieli do egzekucji, nie mogło być powyższe postanowienie, a skutki pierwszego wpisu o wszczęciu egzekucji, będące konsekwencją złożonego wniosku przez Komornika w imieniu pierwszego wierzyciela, obejmują także każdego wierzyciela przyłączającego się do egzekucji, a umorzenie postępowania w stosunku do pierwszego wierzyciela, nie ma wpływu na prawa wierzycieli przyłączających się do egzekucji i nie ma podstaw do wykreślenia wpisu o wszczęciu egzekucji (zob. uchwała SN z dnia 6 listopada 2007 r., III CZP 93/07 (OSNC 2008, nr 7-8 poz. 68)). W dacie wykreślenia tych wpisów Komornik nie był jednak wierzycielem, a dodatkowo status ten uzyskał po zawarciu w dniu 14 czerwca 2012 r. przez dłużnika umowy sprzedaży nieruchomości, co dodatkowo stanowiło przeszkodę do wpisu ewentualnego wniosku Komornika o przyłączeniu się do egzekucji z przedmiotowej nieruchomości. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 marca 2006 r. III CZP 16/06 (...) wyraził pogląd, że „wierzyciel osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja z nieruchomości, nie może po zbyciu zajętej nieruchomości przyłączyć się do postępowania egzekucyjnego, chyba że zbycie zostało uznane w stosunku do niego za bezskuteczne”. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, iż nietypowość stanu faktycznego, na tle którego powstało zagadnienie prawne, polega na tym, że wniosek o wpisanie w księdze wieczystej przyłączenia się do toczącej się egzekucji dotyczy wprawdzie wierzyciela właściciela nieruchomości, ale złożony został po zbyciu przez niego nieruchomości zajętej wskutek skierowania do niej pierwszej egzekucji i po przyłączeniu się do postępowania egzekucyjnego dalszych wierzycieli. Wpis w księdze wieczystej o wszczęciu egzekucji i wpisy o przyłączeniu się kolejnych wierzycieli do toczącej się egzekucji pełnią nie tylko rolę ostrzeżenia o prowadzeniu egzekucji z nieruchomości, ale także pośrednio informują o wielkości długu, dla zaspokojenia którego prowadzona jest egzekucja, co wynika ze znajdującego się w aktach księgi wieczystej dołączonego do wniosku komornika wezwania do zapłaty (§ 124 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 września 2001 r. o czynnościach komorników, Dz. U. Nr 10, poz. 52 ze zm. w związku z art. 805 k.p.c.). Informacja ta nie jest bez znaczenia dla osoby decydującej się na nabycie nieruchomości pomimo jej zajęcia. Zasada zaufania do ksiąg wieczystych nakazuje niezaskakiwanie nabywcy nieruchomości późniejszym przyłączeniem się do egzekucji przez wierzyciela zbywcy, dopuszczalność takiego późniejszego przyłączenia się do egzekucji zagrażałaby więc pewności obrotu prawnego.

Reasumując stwierdzić należy, że Komornik w dacie wykreślenia wpisów o wszczęciu egzekucji i wpisów o przyłączeniu się kolejnych wierzycieli do toczącej się egzekucji, nie był jeszcze wierzycielem dłużnika C. B., a zatem nie mógł być uczestnikiem postępowania wieczystoksięgowego, co uzasadniało odrzucenie przez Sąd Rejonowy w Elblągu jego skargi, a tym samym powoduje niezasadność zażalenia.

Orzeciono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397§2 k.p.c.